

omnium fistularum artificium vincit. quæ ita efficta est, ut modo minus, modo magis cam la-
xare possimus, ac varias voces, non autem unicam duntaxat (ut artificum instrumenta) edere
ualeamus: & tanta demum thoraci vis inditur, ut ex nostro arbitratu nunc multum, nunc pa-
rum aeris ad solam respirationem, aut ut etiam simul uoci, quam effingere lubet, aer inter expi-
randum sufficiat, emittere queamus. Quam fuerit necessum secundam laryngis cartilagineum
perfectum efformare circulum, & arteriam asperam hic ad laryngis radicem haud posse com-
primi, animaduertes, si diligenter uocis generationem ex aere ab ampla uia in strictam, & hinc
rursus in latam impetu deducto, fieri didiceris, atque simul "gargareonem uocis plectrum &
palatum instar rotundi amplius spaci constructum, & cavitatem super id in narium "forami-
nibus apparentem, & quartæ maxillæ superioris in altero latere ossis cauernas, ac dentes pariter
& linguam, & labra rimatus fueris, ac demum musica artificum instrumenta, illarumque partium
usum his Naturæ operibus diligenter contuleris. Neque hic in nominum disceptationem in-
cidere uisum est, rixose certando de rimæ huius & laryngis operculi nomine, quod falso uocis
proprium, præcipuumque organum plerique recentent, quando quidem hoc nihil uoci, nisi for-
tassis ad illius aliquam modulationem accommodat, & duntaxat ut & in primo libro com-
memorauimus, cibi & potus inter deuorandū in laryngem casum prohibet. Nam præter hoc
quod sensu id ad uocem nihil facere ex uera sectione perspectum habemus, ratione id alijs co-
gnitum esse oportuerat. nam nullus unquam quo operculum id ageretur musculus, ab alijs ani-
maduerfus fuit, neque etiam ullis mouetur quam ipsi "quos ab ossis "referente in id inferi comme-
morauimus, quum interim laryngis reliqui musculi ad unum omnes rimæ illi dilatandæ arcuan-
tæ ue subseruiant. Insuper eius gratia omnem laryngis cartilaginem fabricam extructam esse co-
gnosces, si uel minima Naturæ operū cognoscendi scintilla arseris, neque illorū scientiā, indignissi-
mi qui à Natura creatus sit hominis modo, respueris: nam uel bruti alicuius larynge in mani-
bus assumpta, artificum in musicis instrumentis parandis industriā Naturæ opera sectantem
maxima uoluptate admiraberis. Quod uero & reliquarum cartilagineum situs non uulgaris sit,
omnibus quoque notū arbitror. crassior enim ipsarū pars, quæ orbem efformant, anterius parti,
& quæ iniurijs magis exponitur, prælocata est. Vbi autem à perfecti circuli figura in caudice
arteriæ necessario propter inspirationē deficiunt, opportune stomachum respiciunt, quod minus
illum cōprimant, minusque ipsius in ciborū assumptione distentionē præpediant: quum interim
arteria inibi suscipiendis noxis inepta sit. Pariter etiam asperæ arteriæ tunicas Natura nō oscitan-
ter extruxit, externā quidem, ut cartilagine instar inuolucrum muniat, atque ipsius interuentu ar-
teria uicinis partibus colligata firmataque securius deorsum prorepat. Interna uero non solum
cartilagine firmiter cōnexura, uerū eandem succinctura, atque à grauioribus iniurijs munitura,
crassior externa euasit, nō tamen talis, ut sua crassitie magnā arteriæ amplitudinē oppleat, & ad
defendendas tamen cartilagine sua densitate & robore sufficiat. Sæpe enim aliquid pituitæ inu-
tilis à capite per arteriā defluit, necnō potus aliquid & cibi inter deglutendū in illam illabatur.
Præterea acris quædā qualitas, uel fumus, uel cineris, uel carbonū, uel alterius cuiusdā facultatis
medicamentosæ etiā inter respirandū attrahitur. Adde quod pus tussis expectorandū quandoque
sit malignū, erodens, aut alius quis humor, utpote flaua bilis, ac atra, aut pituita falsa intus pu-
tredinem experta, per asperam arteriā efferrī debet: à quibus omnibus obducta cartilaginibus
tunica, ne illæ radantur, & rofione alterationemque ab his nō sine graui ipsarū uitio sentiāt, præ-
cauet. Atque ut larynx eiusmodi noxijs (nimirū ori uicinior) magis subijcitur, ita quoque &
tunicam hanc paulo crassiorē obtinet, quam extremi arteriæ furculi, in quibus tunica tenuior
euasit, ne plus æquo pulmonis substantiæ aërem cordi temperatis uim obtunderet, & aeris in ue-
nalis arteriæ germina assumptionē, & rursus cordis fuliginosorū in asperæ ramos attractionē
prohiberet. Cæterū pinguedo inter tunicā hanc & cartilaginem in larynge potissimum reposita,
ipsaque etiam tunica pinguior simul cum uiscido quo undique hæc oblinitur humore, ad facilem
aëris ductum cōferre uidentur, atque etiā ne in magnis clamoribus, multisque motibus exicetur,
uoxque deficiat, plurimum accommodare. Huc quoque faciunt asperæ arteriæ ad laryngis radicem
utrinque appositæ glandes, humore siquidem meatum imbuunt, nō fluído quidem, sed uiscido
& pingui, quemadmodum & ipsæ crassiores spissioresque cæteris humore procreantibus glan-
dulis sunt. Quantus uero eiusce humoris ad uocem usus sit, indies fistulas humectante oleo
inungi uidentes docemur. Neque profecto eiusmodi humore procreando illæ tantum quas di-
ximus glandes sufficiunt, uerū & aliæ laryngi accumbunt, quarum nunc situm, ut & garga-
reonis, opportune subiiciemus: dein pulmonis, in quem aer al-
sumitur, constructionem pertractaturi.

D H

Caput V.

TRIPLEX glandium genus in faucibus repositum, ac præsentī Capite nobis descri-
bendum, in uarijs spectatur figuris. Ac primum quidē sexta musculorū tabula L. insignitur,
& in secūda figura, tertia, quarta, quinta Capitis uigēsimi primi libri secūdi M. Secundum ue-
rò genus sexta quoque musculorū tabula F. insignitur, & decimaquarta quinti libri figura E, E.
Tertium autē prima musculorū tabula A. indicatur, & in quarta inter G, Q, Z. consistit.

QUONIAM nonnullarum glandium asperam arteriam humectantium
paulo antè mentio incidit, aliæque eiusdem functionis gratia creatæ illis ac-
cumbunt, nō inopportune eas quoque simul hic, de nominibus haudquaquam
anxiè disceptaturi, prosequemur. Non enim modò minus quam alibi, in-
genti nominum pelago fluctuamus: ex quo ut emergamus, fauces nobis ci-
teriori maxilla intus circumscriptum, illud dico, quod in profunditate ab in-
feriori menti sede ad ceruicis usque uertebra pertingit: in latitudine uero, quicquid inter dextram
inferioris maxillæ partem & sinistram habetur. Hoc enim quædam ueteribus Græcis uocatum
arbitror, quo nomine & laryngem, quod hac sede contineatur, potissimum donarunt: Suidæ
distinctionem parum obseruantes, qua masculini generis uocem laryngi accommodat, fœmi-
nini uero faucibus. Eundem locum & idem ab angustia nuncupasse uidentur, quod nulla in
uniuerso corpore sit regio æquè angusta, & tot interim organis donata. Hac enim sede nariū
foramina in os descendunt, & hic reponuntur larynx uniuersa, stomachi initium, linguæ
radix cum ossis, imaginē exprimentē, ac numerosis illarum partium musculis, præterea & muscu-
li maxillam mouentes, tum "qui ab ossis cuneum imitantis "processibus instar alarū efformatis
originem sumunt, tum "qui huius angustiae imprimis nomine duobus donati uentribus infe-
riorem maxillam deorsum uellunt. Adde præter tertij, sexti, septimi parium cerebri neruorum
propagines, uenas iugulares, & arterias soporales, & quas nunc lubens enarrarem glandu-
las hic contineri. Est autem harum genus triplex, ac "unum quidem, quod ad laryngis radicem
asperæ arteriæ lateribus adnatum, in præcedenti Capite recensuimus. Secundum uero elatius
laryngi apponitur: quippe in spacio quod nobis hiantibus medium inter narium foramina &
laryngem apparet, utrinque in lateribus una reponitur glandula utcunque insignis, & glandi-
forma perquam similis. Oblonga enim est hæc glandula, ac secundum longitudinem sursum
ac deorsum exporrigitur, communi oris tunica, sed ea hic quàm alibi tenuiori fungosiorque ue-
luta. Substantia cōstat alijs glandibus simili, at impensius fungosa, in hocque propria, ut saluam
procreet, ac asperam arteriam & stomachum quoque cum tota oris amplitudine humectet. Has
glandulas Græci "σπιδίαν uocant, fortassis nō tam quod his angustijs cōtineantur, ac quod
gargareonis latera respiciant. Si enim hiantis oris cavitatem intuearis, atque foramina narium
& gargareonem obserues, quid aliud hic foramina quàm duo uelut maria, ipse autē gargareo
instar angustæ terræ inter illa deductæ apparebit, adeo ut nihil obstitit, gargareonem "σπιδίαν
aliquando à ueteribus, qui pueros in cadauerum sectionibus exercebant, nuncupatum fuisse
arbitrari. Alias enim si ad angustiam loci, instrumentorumque hac in sede frequentiam, animum
duntaxat adhibuerimus, glandes asperæ arteriæ adnatæ, quum in maioribus angustijs, quàm
secundum hoc glandiū genus reponantur, "σπιδίαν uocandæ forent. uerū quū illas ab Anato-
mes professoribus hætenus nō descriptas obseruauerim, magis secundum genus (quod etiam
nimis quàm oscitater alij enarrarunt) ita appellandū duxerim. Cæterum secundum hoc glan-
dularum genus amygdalis assimilatum, Græci quoque "αμυγδαλὰς nuncupauerūt, quam uocem
interpretes tonsillas & amygdalas & Faux uertūt. Quāuis hæc posteriora nomina "tertio glan-
doso huius sedis generi quidam attribuisse uideantur, ignorantes interim cum primo genere
secundū. Non tamen in his nominū fluctibus & rerum interim incitā prætereundū est, Græ-
cos quum tumores præter naturā enarrāt, glandularū quæ in faucium initio sibi opponuntur,
ac secundum glandularū genus cōstituant, inflammationes "αμυγδαλὰς nuncupauisse, & "σπιδίαν
inflammationē corporū, quæ in faucibus sunt: nō adijcētes, quæ nam illæ censeantur. Porro
tertium genus, inguinum & axillarū glandibus responder. numerosum enim sub aurium radi-
cibus & uniuerso spacio inferiori maxilla conscripto continetur, ac cavitates omnes exactè im-
plet, ualorumque diductibus distributionibus ue præficitur, has partes quoque sua humectandi
ui imbuens. Hoc nullo peculiari donatum est nomine: uulgus tamen hic in porcis ac cæteris
quibus uescimur animalibus, ut & reliquis glandulas, in delicijs ipsas quoque habet, ac Animel-
Cc 2 las